

Warszawa, 15 grudnia 2015 r.

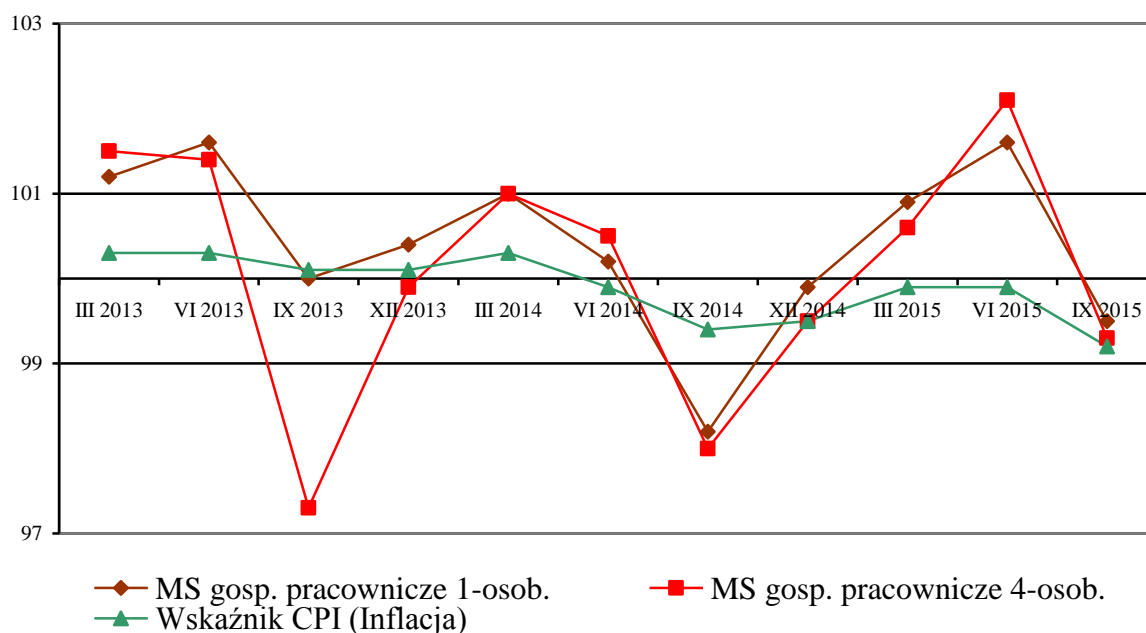
Informacja o wysokości minimum socjalnego we wrześniu 2015 r.

W trzecim kwartale 2015 r. polskie gospodarstwa domowe funkcjonowały w warunkach słabnącej deflacji, co oznaczał niewielki wzrost realnych dochodów do dyspozycji. Jednocześnie zmalała w tym okresie stopa bezrobocia rejestrowanego (we wrześniu 10,2%) i pojawiły się lepsze perspektywy na znalezienie pracy (NBP 2015, 29).

Przedstawiane w niniejszym opracowaniu szacunki minimum socjalnego - wskaźnika mierzącego koszty utrzymania niezamożnych gospodarstw domowych - za miesiąc **wrzesień 2015 r.** są dodatkową informacją o tendencjach w modelowych kosztach utrzymania rodzin.

W dotychczasowych badaniach (marzec i czerwiec) wartości koszyków minimum, mimo panującej deflacji, zyskiwały na wartości, choć był to wzrost skromny (Wykres 1). We wrześniu wartość obu koszyków uległa, niewielkiemu wprawdzie, zmniejszeniu.

Wykres 1. Dynamika minimum socjalnego w latach 2013 - 2015.

Źródło: Opracowanie własne.

Koszyk minimum socjalnego we wrześniu dla osoby samotnej w wieku produkcyjnym wyniósł **1078,75 zł** (spadek o 5,64 zł w porównaniu z szacunkami z czerwca), a dla samotnego emeryta **1079,42 zł** (-4,43 zł). W rodzinie z trójką dzieci na utrzymaniu minimum socjalne wynosiło **4 187,89 zł** (o ponad 28 zł mniej).

Tabela 1. Zmodyfikowane minimum socjalne – wrzesień 2015 r., w zł.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K +DM+DS	M+K +DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	256,51	513,02	720,42	778,23	985,62	1 250,83	245,49	490,98
Mieszkanie	394,62	573,64	782,63	782,63	993,10	1 205,61	394,62	573,64
– eksploatacja	338,97	503,56	699,83	699,83	887,45	1 073,97	338,97	503,56
– wyposażenie	55,65	70,08	82,80	82,80	105,64	131,65	55,65	70,08
Edukacja	15,36	30,72	89,33	150,70	209,31	344,65	0,00	0,00
Kultura i rekreacja	127,83	158,32	199,67	208,69	250,04	300,40	112,55	153,79
Odzież i obuwie	51,33	102,67	149,23	150,02	196,58	243,94	41,08	82,15
Ochrona zdrowia	41,90	79,76	104,52	105,77	130,54	156,55	81,56	159,07
Higiena osobista	31,72	61,51	73,86	88,87	101,77	129,25	25,68	49,43
Transport i łączność	79,67	146,43	372,19	383,88	383,88	395,58	98,49	164,62
Pozostałe wydatki	79,91	116,62	149,51	158,93	162,54	161,07	79,96	117,16
Razem	1 078,85	1 782,69	2 641,37	2 807,73	3 413,39	4 187,89	1 079,42	1 790,84
- na 1 osobę	1 078,85	891,34	880,46	935,91	853,35	837,58	1 079,42	895,42

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Uwaga: Symbole użyte w tabelicy oznaczają odpowiednio: M – mężczyzna w wieku 25–60 lat, K – kobieta w wieku 25–60 lat, M+K/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety, DM – dziecko młodsze w wieku 4–6 lat, DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat. W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio mężczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

Tabela 2. Dynamika koszyka w trzecim kwartale 2015 r. na tle wskaźnika inflacji.

Wyszczególnienie	Typ gospodarstwa domowego				Dynamika wzrostu cen (CPI)
	Pracownicze 1-osobowe	Pracownicze 4-osobowe	Emeryckie 1-osobowe	Emeryckie 2-osobowe	
Zmiany w okresie VII-IX 2015 (VI 2015 r. =100)					
Żywność	97,4	97,6	97,8	97,8	98,8
Eksploatacja mieszkania	100,1	100,2	100,1	100,2	99,7
Wyposażenie mieszkania	100,0	100,0	100,0	100,0	99,8
Edukacja	101,5	100,5	-	-	100,6
Ochrona zdrowia	100,8	101,2	100,6	100,7	101,8
Odzież i obuwie	101,1	101,5	101,8	101,8	96,0
Higiena osobista	99,9	99,7	99,8	99,8	99,8
Kultura i rekreacja	100,1	100,2	99,9	100,0	99,1
Transport i łączność	99,9	98,3	100,0	100,0	-
- Transport	-	-	-	-	96,7
- Łączność	-	-	-	-	101,4
Ogółem	99,5	99,3	99,6	99,5	99,2

Źródło: Obliczenia IPiSS oraz własne na podstawie GUS 2015.

O ile w poprzednich okresach tego roku tendencje cenowe artykułów żywnościowych decydowały o wzrostach wartości koszyka, to w badaniu wrześniowym przesądziły o jego spadku. Zgodnie z trendami z lat poprzednich, także w tym roku mamy do czynienia z sezonową obniżką cen owoców i warzyw, co przełożyło się na spory spadek tej grupy w koszyku (por. Tabela 2). Na niższe ceny żywności wpłynęła z jednej strony ich większa

podaż wynikająca z embarga Rosji na import produktów rolnych z UE, która została częściowo zmniejszona przez niekorzystny wpływ letniej suszy (NBP 2015, 13).

Koszykowe wydatki mieszkaniowe były nieco tylko wyższe od wskaźnika CPI dla tych grup. Mimo iż wskaźnik CPI dla wydatków na odzież i obuwie wskazywał na spadki cen o 4%, wycena koszykowych dóbr i usług w tej dziedzinie oznaczała lekką zwyżkę (do 1,8%). Podobne tendencje obserwujemy w wydatkach na rekreację i kulturę. Dynamika wydatków na higienę osobistą była zbieżna z tendencjami ogólnymi.

Tabela 3. Struktura zmodyfikowanego minimum socjalnego (wrzesień 2015 r., w %).

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	23,8	28,8	27,3	27,7	28,9	29,9	22,7	27,4
Mieszkanie	36,6	32,2	29,6	27,9	29,1	28,8	36,6	32,0
– eksploatacja	31,4	28,2	26,5	24,9	26,0	25,6	31,4	28,1
– wyposażenie	5,2	3,9	3,1	2,9	3,1	3,1	5,2	3,9
Edukacja	1,4	1,7	3,4	5,4	6,1	8,2	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	11,8	8,9	7,6	7,4	7,3	7,2	10,4	8,6
Odzież i obuwie	4,8	5,8	5,6	5,3	5,8	5,8	3,8	4,6
Ochrona zdrowia	3,9	4,5	4,0	3,8	3,8	3,7	7,6	8,9
Higiena osobista	2,9	3,5	2,8	3,2	3,0	3,1	2,4	2,8
Transport i łączność	7,4	8,2	14,1	13,7	11,2	9,4	9,1	9,2
Pozostałe wydatki	7,4	6,5	5,7	5,7	4,8	3,8	7,4	6,5
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Opracował: dr Piotr Kurowski

Literatura:

Deniszczuk L., Kurowski P., Styrc M. (2007), *Progi minimalnej konsumpcji gospodarstw domowych wyznaczone metodą potrzeb podstawowych. Rodzaje, oszacowania i zastosowania polityce społecznej*, IPiSS, Warszawa.

Deniszczuk, L. (1977), *Wzorzec konsumpcji społecznie niezbędnej*, Studia i Materiały IPiSS, Zeszyt Nr 10, Warszawa.

Deniszczuk L., Sajkiewicz B. (1997), *Kategoria minimum socjalnego*, w: Golinowska (1997).

Golinowska S. (1997), *Polska bieda II. Kryteria – Ocena – Przeciwdziałanie*, IPiSS, Warszawa.

GUS (2015): *Biuletyn Statystyczny*, Nr 9 (wrzesień), GUS, Warszawa.

NBP (2015), *Raport o inflacji*, Listopad 2015 r., Rada Polityki Pieniężnej, NBP, Warszawa.